

handlingernes første Dag fremsatte lige over for en Række Punkter i Lovforslaget, der ikke har vundet mere eller mindre Tilslutning fra Medlemmer af dette Tings Flertal. Jeg glæder mig derover og haaber, at denne Tilslutning ogsaa vil give sig Udtryk igennem Udvalgsbehandlingen.

Maa jeg til at begynde med blot rette en kort Bemærkning til det ærede Medlem, der talte sidst i Gaar Eftermiddags, det ærede Medlem for Verninge (Holm), med hvem jeg jo ellers i meget kan være enig, hvad der jo ikke er saa underligt, da han er udpræget Grundtvigianer, og jeg i mangt og meget deler Grundtvigs kirke-politiske Opfattelse. Men han kom alligevel i Slutningen af sit Foredrag med en Udtalelse, som jeg vil tage bestemt Afstand fra. Han talte om Forholdene i Kjøbenhavn og sagde, at efter de Udtalelser, jeg var fremkommen med, og efter Forholdene i det hele taget, vilde det vistnok være nødvendigt at indrette sig paa en særlig Maade her i Kjøbenhavn, og denne Opfattelse er ogsaa fremkommen andetsteds fra — vi hørte det i Gaar — om at skabe Undtagelsestilstand for Kjøbenhavn og de større Købstæder. Jeg behøver neppe at protestere herimod, jeg gør det alligevel, men jeg er paa den anden Side ganske klar over, at dette Tings Flertal aldrig gaar med til at skabe Undtagelsestilstande for en Del af vort Land. Skulde de i Landsognene og de mindre Købstæder have Indflydelse paa Præsteansættelsen, saa maa vi selvfølgelig ogsaa have det her i Kjøbenhavn, og jeg vil sige, at der maaske her efter de mange Eksempler, man har paa, hvorledes Præster stille sig i et utaaleligt og tyrannisk Forhold til Befolkningen, netop i allerhøjeste Grad trænges til, at Befolkningen faar Indflydelse paa, hvilke Præster der beskikkes her. Til den ærede Kultusminister, der meget udførlig besvarede en Række Bemærkninger, der ogsaa vare faldne fra min Side, skal jeg tillade mig at ytre følgende. Der var en Del af hans Bemærkninger, som jeg kunde være meget tilfreds med. Han stillede sig i det hele taget paa en forhandlingsvenlig Fod med Tingets Flertal og antydede ikke faa Punkter, paa hvilke han kunde strække sig ud over; hvad han har forelagt i sine Lovforslag. Jeg skal udtale min store Tilfredshed over det Løfte, han fremsatte om Lovforslag angaaende almindeligt borgerligt Ægteskab og borgerlig Jordfærd. Det første Lovforslag var det jo ganske vist Justitsministeren, der skulde forelægge,

men Kultusministeren udtalte, at han vidste, at det var under Overvejelse i Justitsministeriet. Jeg glæder mig meget over dette Løfte og haaber, at der ikke maa gaa alt for lang Tid, inden det opfyldes, idet jeg tror, at det er to Omraader, hvor der i højeste Grad trænges til en Reform, naar vi skulle ind paa en frisindet Kirkelovgivning. Dernæst glædede det mig, at Kultusministeren vilde forhandle om Tyendets Valgret. I Fjor foreslog han den som Folketingsmand for Ringkøbing, i Aar nægter Lovforslaget den for det Tyende, der ikke har selvstændig Husstand, men den ærede Minister udtalte, at det var et af de Punkter, han gerne vilde forhandle med os om, og efter de mange Ytringer, der ere faldne om dette Punkt fra Medlemmer af de forskellige Partier, anser jeg det for utvivlsomt, at Udvalgsbehandlingen vil ende med, at man giver Tyendet Valgret til Menighedsraadene. Den ærede Minister udtalte sig om min Forespørgsel angaaende Forstaaelsen af Ordet „egenhændig“, den egenhændige Anmodning om at blive optaget paa Valglisten, som der kræves, og han sagde, at han ikke dermed vilde forbyde Blanketter, han kunde godt tænke sig, at man efterhaanden vilde komme til at bruge Blanketter. Jeg tror i ethvert Tilfælde, at i de store Sogne, hvor der er mange Tusinde Vælgere, vil dette blive den praktiske Ordning, og det glæder mig, at den ærede Kultusminister ikke betragter en saadan Ordning som udelukket ved den Ordlyd, som han har givet sit Lovforslag. Jeg skal saa komme ind paa det Løfte, der kræves af de valgte Menighedsraadsmedlemmer, og paa Kultusministerens Udtalelser desangaaende. Den højtærede Minister sagde derom, at der ikke navnlig var tænkt paa den augsburgske Konfession, denne Konfession vedrørte jo saa godt som ikke Menighedsraadsmedlemmerne i deres Virksomhed; der var tænkt paa helt andre Ting, Loven om Kirkers Opvarmning o. s. v. Men naar dette er Tilfældet — og den Fortolkning, Kultusministeren her har givet, glæder mig meget —, er der saa egentlig nogen Mening i at have dette Løfte i den Form, hvori det findes i Lovforslaget? Gjorde man saa ikke meget bedre i at afskaffe det eller give det en helt anden Form: at man vilde røgte sit Hverv efter Kirkens Lovgivning og dens Anordninger? Der kunde man kun tænke paa den væsentlig borgerlige Side, Loven om Kirkers Opvarmning o. s. v. Saaledes som det staar, kunde det læses, ikke om man forpligtede sig til at tro paa